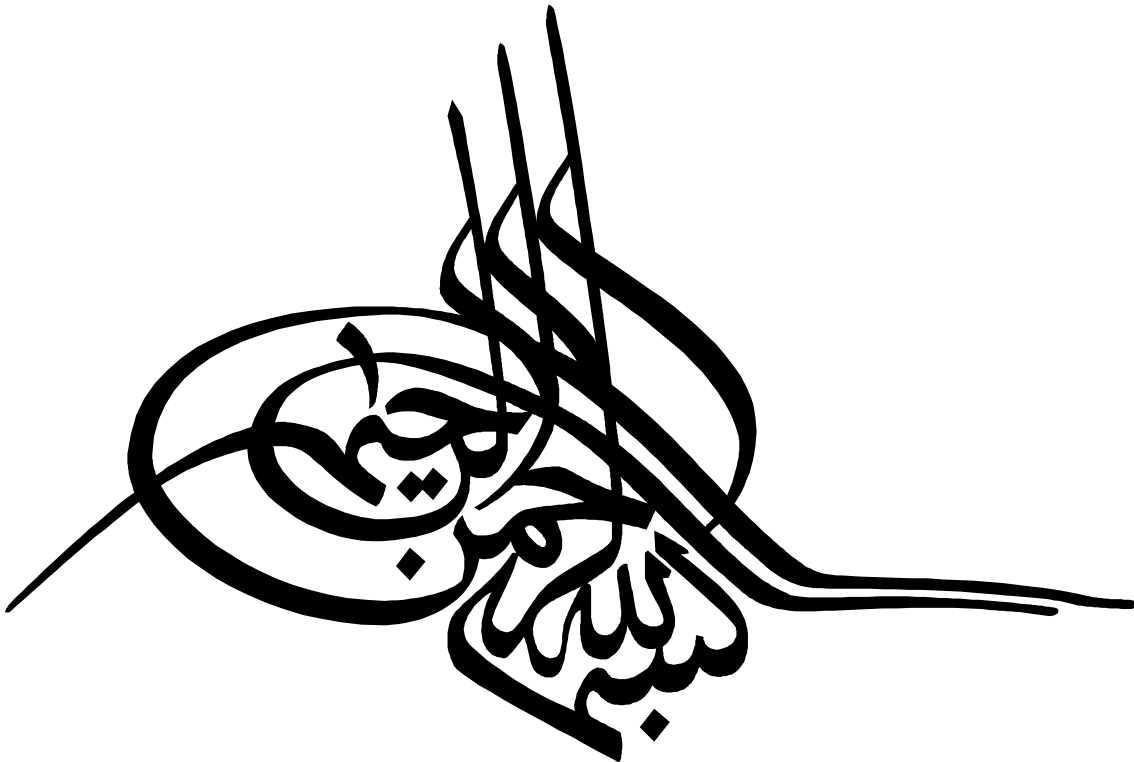

شورای سیاستگذاری حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران
معاونت پژوهش

عنوان:

اذن زوج در نکاح دائم از دیدگاه مذاهب خمسّه (موارد، مبانی، احکام)

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر میرخانی

استاد مشاور:

سرکار خانم دکتر علامه

استاد داور:

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای اکبر خادم الذاکرین

محقق:

خدیجه سادات میرنظامی

زمستان ۱۳۹۳

تحمیدیه

ثُمَّ لَهُ الْحَمْدُ مَكَانَ كُلِّ نِعْمَةٍ لَهُ عَلَيْنَا وَ عَلَى جَمِيعِ عِبَادِهِ الْمَاضِينَ وَ الْبَاقِينَ عَدَدَ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُهُ مِنْ جَمِيعِ الْأَشْيَاءِ وَ مَكَانَ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهَا عَدَدُهَا أَضْعَافاً مُضَاعَفَةً أَبَداً سَرَمداً إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ حَمداً لَا مُنْتَهَى لِحَدِّهِ وَ لَا حِسَابَ لِعَدَدِهِ وَ لَا مَبْلَغَ لِعَلاَّتِهِ وَ لَا انْقِطَاعَ لِأَمَدِهِ؛ حَمداً يَكُونُ وَصْلاً إِلَى طَاعَتِهِ وَ عَفْوَهِ وَ سَبَباً إِلَى رِضْوَانِهِ وَ ذَرِيعَةً إِلَى مَغْفِرَتِهِ وَ طَرِيقاً إِلَى جَنَّتِهِ وَ خَضِيراً مِنْ نَقِمَتِهِ وَ أَمناً مِنْ غَضَبِهِ وَ ظَهيراً عَلَى طَاعَتِهِ وَ حَاجِزاً عَنِ مَعْصِيَتِهِ وَ عَوْناً عَلَى تَأْدِيَةِ حَقِّهِ وَ وَظَائِفِهِ؛ حَمداً نَسْعُدُ بِهِ فِي السُّعْدَاءِ مِنْ أَوْلِيَائِهِ وَ نَصِيرُ بِهِ فِي نَظْمِ الشُّهَدَاءِ بِسِوْفِ أَعْدَائِهِ. إِنَّهُ وَلِيُّ حَمِيدٌ.

او را سپاسی به خاطر تمام نعمت‌هایش که به ما و بندگان پیشین، حال و آینده‌اش ارزانی می‌دارد و بر تعداد آن‌ها فقط علم خدا احاطه دارد؛ سپاسی چند برابر نعمت‌هایش سپاسی ابدی و دائمی تا روز قیامت. سپاسی که نامحدود و بی‌منتهاست و به شماره نیاید و به انتها نرسد و مدت‌ش پایان نگیرد. حمدی که ثمره آن فرمانبرداری او و بخشش باشد و سبب خشنودی گردد و وسیله آمرزش شود راهی به سوی بهشت و پناه از انتقام و ایمنی از خشم و یآوری برای طاعت او و مانعی از معصیت و کمکی برای ادای حق و وظایف او باشد. سپاسی که ما را در زمره دوستان نیک‌بختش قرار دهد و به جرگه کسانی که به دست دشمنان او شهید شده‌اند، بپیوندد و همانا او یاری‌دهنده ستوده است.

« صحیفه سجادیه / نیایش یکم »

تقديم به

امام عصر عجل الله تعالى فرجه الشريف

امام هدايت

و

امام شفيق

تقدیر و قدردانی

ستایش و سپاس خداوند یگانه و بی‌همتا را که آئین عشق‌ورزی آموختمان و جلوه جاویدان لطفش را در جمال بی‌مثال ختم رسل پیامبران رحمت صلی الله علیه و آله وسلم و ائمه اطهار علیهم السلام به ما نمایاند.

بار خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و رازهای دلهایمان، حرکت اعضاء و جوارحمان، نگاه‌های چشمانمان و سخنان زبان‌هایمان را در راهی قرار ده که موجب رضای تو گردد.

بار خدایا! از تعصب ناروا، پیروی از هوی و هوس، مخالفت هدایت، خواب غفلت و تکلف در امور و مقدم داشتن باطل بر حق به تو پناه می‌بریم.... هر چه کمال است، پرتوی از نور اوست و هرچه ضعف و نقصان است از آن ماست. امید است مورد توجه علاقه‌مندان قرار بگیرد.

با دلسوزی و همکاری و همراهی عزیزان رساله حاضر به اتمام رسیده کمال تشکر و قدردانی از جمله:

۱. استاد راهنما سرکار خانم دکتر میرخانی
۲. استاد مشاور سرکار خانم دکتر علامه
۳. معاونت محترم پژوهش سرکار خانم منصوری
۴. در نهایت از همسر عزیزم که مشفقانه یاری گر من در این پژوهش بودند.

۱۶۴. الکاسانی، الحنفی، علاء الدین، *بدائع الصنائع فی ترتیب الشرائع*، ج ۲، چاپ اول، بیروت، داراحیاء التراث العربی، ۱۴۱۷.
۱۶۵. کرکی «محقق ثانی»، علی بن حسین، *جامع المقاصد*، چاپ دوم، قم، موسسه آل البيت، ۱۴۱۴.
۱۶۶. الکلیبولی، عبدالرحمن بن محمد بن سلیمان، *مجمع الانهر فی شرح ملتقى الابرار*، ج ۱، بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۹.
۱۶۷. کلینی، ابوجعفر محمد بن یعقوب، *الکافی ط-الحديثه*، چاپ اول، قم، دارالحديث للطباعة و النشر، ۱۴۲۹.
۱۶۸. کوفی، محمد بن محمد اشعث، *الجعفریات الاشعثیات*، قم، مکتبه نینوی الحديث، بی تا.
۱۶۹. گیلانی میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد بن حسن، *غنائم الايام فی مسائل الحلال و الحرام*، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۴۱۷.
۱۷۰. مامقانی، عبدالله، *منهاج المتقين*، نجف، مطبعة المرتضویه، ۱۳۴۴.
۱۷۱.، *نمایه الامال فی شرح کتاب المکاسب*، چاپ اول، قم، مجمع الذخائر الاسلامی، ۱۳۱۶.
۱۷۲. ماوردی، ابوالحسن، *الحاوی الکبیر*، بیروت، دارالفکر، بی تا.
۱۷۳.، *الحاوی فی فقه الشافعی*، چاپ اول، بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۴.
۱۷۴. مجلسی، محمدباقر، *بحار الانوار*، بیروت، موسسه الوفاء، بی تا.
۱۷۵. المحبوبي، عبدالله بن مسعود، گردآوری: مروارید علی اصغر، *مختصر الوقایه*، به نقل از سلسله المصادر الفقیهه «کتاب النکاح»، ج ۱، چاپ اول، بیروت، دارالتراث، ۱۴۲۱.
۱۷۶. محدث نوری، میرزا حسن، *مستدرک الوسائل و مستنبط السمائیل*، بیروت، موسسه آل بیت، ۱۴۰۸.
۱۷۷. المرادوی الدمشقی، علاء الدین ابوالحسن علی بن سلیمان، *الانصاف فی معرفه الراجع من الخلاف علی مذهب امام احمد بن حنبل*، چاپ اول، بیروت، داراحیاء التراث العربی، ۱۴۱۹.
۱۷۸. مرعشی نجفی، شهاب الدین، *منهاج المومنین*، چاپ اول، قم، کتابخانه آیت الله مرعشی، ۱۴۰۶.

۱۷۹. المروزی، اسحاق بن منصور، مسائل الامام احمد بن حنبل و اسحاق بن راهویه، مدینه، عماده البحث العلمی، ۱۴۲۵.
۱۸۰. المصری الحنفی، ابن نجیم، البحر الرائق، بی جا، دارالمعرفه، بی تا.
۱۸۱. مصطفوی، حسین، التحقیق فی کلمات القرآن الحکیم، چاپ اول، تهران، مرکز کتاب للترجمه و النشر، ۱۴۰۲.
۱۸۲. مطهر حلّی، حسن بن یوسف، تذکره الفقهاء، چاپ اول، قم، موسسه امام صادق، ۱۴۲۰.
۱۸۳. مغنیه، محمدجواد، الفقه علی المذاهب الخمسه، ج ۴، چاپ دهم، بیروت، دارالتیاری جدید، دارالجواد، ۱۴۲۱.
- ۱۸۴..... تفسیر الکاشف، ج ۲، چاپ چهارم، بیروت، دارالعلم للملایین، ۱۹۹۰.
- ۱۸۵..... فقه الامام جعفر الصادق، چاپ هفتم، قم، انصاریان، ۱۳۸۵.
۱۸۶. المقرئ الفیومی، احمد بن محمد بن علی، المصباح المنیر، ج ۲، بیروت، مکتبه العلمیه، بی تا.
۱۸۷. مودودی، ابوالاعلیٰ، الحجاب، کویت، دارالفکر، بی تا.
۱۸۸. موسوی خمینی، روح الله، تحریر الوسیله، قم، موسسه مطبوعات دارالعلم، بی تا.
- ۱۸۹..... زبده الاحکام، چاپ اول، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، بی تا.
- ۱۹۰..... کتاب البیع، چاپ دوم، اسماعیلیان، ۱۳۶۳.
۱۹۱. قدیری، محمدحسن، البیع للتقدیری «تقریرات درس امام خمینی»، تهران، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، بی تا.
۱۹۲. موسوی خویی، ابوالقاسم، صراه النجاه، چاپ اول، قم، مکتب نشر المنتخب، ۱۴۱۶.
- ۱۹۳..... معتمد العروه الوثقی، چاپ دوم، قم، منشورات دارالعلم، ۱۴۱۶.
- ۱۹۴..... منهاج الصالحین للخویی، چاپ بیست و هشتم، قم، نشر مدینه العلم، ۱۴۱۰.
- ۱۹۵..... موسوعه الخویی، چاپ اول، قم، موسسه احیاء آثار امام خویی، ۱۴۱۸.
۱۹۶. عاملی، محمود بن علی، مدارک الاحکام، چاپ اول، بیروت، موسسه آل البيت، ۱۴۱۱.

۱۹۷. گلپایگانی، محمدرضا، *هدایه العباد*، چاپ اول، قم، دارالقرآن الکریم، ۱۴۱۳.
۱۹۸. مومن قمی سبزواری، علی، *جامع الخلاف و الوفاق*، قم، زمینه سازان ظهور، ۱۴۲۱.
۱۹۹. نائینی، منیه الطالب «*تقریرات درس محقق نائینی*»، ج ۱، نجف، الطبعه المرتوضیه، ۱۳۵۷ق.
۲۰۰. نجاری، محمد بن اسماعیل، *صحیح البخاری*، چاپ سوم، بیروت، دار ابن کثیر، ۱۴۰۷.
۲۰۱. نجفی، محمد حسن، *جواهر الکلام*، چاپ هفتم، بیروت، دار احیاء التراث العربی، بی تا.
۲۰۲. النحاس، ابوجعفر احمد بن محمد بن اسماعیل، *اعراب القرآن*، ج ۱، بی جا، عالم الکتب، بی تا.
۲۰۳. نراقی، احمد بن محمد مهدی، *عوائد الایام فی بیان الاحکام*، قم، مکتبه بصیرتی، ۱۴۰۸.
۲۰۴.، *مستند الشیعه فی احکام الشریعه*، چاپ اول، قم، موسسه آل البيت، ۱۴۱۵.
۲۰۵. النسائی، احمد بن شعیب «ابوعبدالرحمن»، *سنن النسائی الکبری*، بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۱.
۲۰۶. النمری القرطبی، ابی عمر یوسف بن عبدالله بن محمد بن عبدالبد بن عاصم، *الکافی فی فقه اهل المدينه المالکی*، ج ۲، چاپ دوم، ریاض، مکتبه الرياض الحديثه، ۱۴۰۰م.
۲۰۷. النووی، یحیی بن شرف، *المجموع شرح المذهب*، بیروت، دارالفکر، بی تا.
۲۰۸.، *روضه الطالبین و عمدہ المفتین*، بیروت، المکتب الاسلامی، ۱۴۰۵.
۲۰۹.، *ریاض الصالحین*، محقق: ماهر یاسین، الفحل، بی نا، بی تا، بی جا.
۲۱۰.، *منهاج الطالبین و عمدہ المفتین*، بیروت، دارالمعرفه، بی تا.
۲۱۱. واسطی، زبیدی حنفی، محب الدین، *تاج العروس من جواهر القاموس*، چاپ اول، بیروت، دارالفکر للطباعه و النشر و التوزیع، ۱۴۱۴.
۲۱۲. وحید خراسانی، حسین، *منهاج الصالحین للوحید*، چاپ پنجم، قم، مدرسه امام باقر، ۱۴۲۸.
۲۱۳.، *مناسک الحج*، چاپ چهارم، قم، مدرسه الامام باقر العلوم، ۱۴۲۸.
۲۱۴. وزاره اوقاف و الشؤون الاسلامیه، *موسوعه الفقیهه الكويتیه*، ح ۱۹، چاپ دوم، کویت، ذات السلاسل، ۱۴۱۰.

۲۱۵. الهیتمی، شهاب الدین احمد بن حجر، *تحفه المحتاج فی شرح المنهاج*، بیروت، دار احیاء التراث

العربی، بی تا.

۲۱۶. هندی اصفهانی، محمد بن حسن، *کشف اللثام و الابهام من القواعد الاحکام*، چاپ اول، قم،

دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۱۶.

فهرست مقالات

۱. روزنامه یاس نو، بیست و هشتم مرداد ماه ۱۳۸۲، شماره ۱۳۷، ص ۱۴.
۲. شکری، شکوه، ساحره، لبریز، «مرد شریک یا ارباب»، مجله زنان، شماره ۲، ۱۳۷۷، «ص ۲۶ تا ۳۲».
۳. الصراف، شیما، «اشتغال زنان از نگاه قرآن و سنت و نظر فقهای گذشته و حال»، مجله پیام زن، مترجم: عبدالله، امینی، آبان ۱۳۸۰، شماره ۱۱۶. «ص ۲۲ تا ۳۵».
۴. غفوریان، محمدرضا، «همسر در سرای شوهر»، مجله کاوشی نو در فقه، شماره ۱۵، بهار ۷۷، «ص ۱۵ تا ۴۰».
۵. مهدی، رهبر، «بررسی تطبیقی نظرات شیعه و اهل سنت در مورد اشتغال بانوان»، فصلنامه علمی ترویجی بانوان شیعه، زمستان ۱۳۸۸، شماره ۲۲، «ص ۴۵ تا ۶۶».
۶. مهریزی، مهدی، «تحلیل تفسیری و فقهی آیه ۲۲۸ سوره بقره»، مجله آموزه های فقهی دانشگاه علوم رضوی، شماره ۳، زمستان ۸۸، «ص ۱۸ تا ۳۱».

قوانین

قانون مدنی جمهوری اسلامی ایران

نرم افزارها

نرم افزار مکتبه الشامله
نرم افزار جامع فقه اهل بیت
نرم افزار گنجینه آراء فقهی قضایی، نگارش اول، قم، ۱۳۷۹.

سایتها

۱. www.unbaranema.blogfa.com.
۲. [www. Al-islam.com](http://www.Al-islam.com)
۳. www. Katibeonline.com
۴. www.hawzah.net
۵. www.ijtihad.ir